શ્રી ગણેશાયનમઃ

એક હી, ટેક.

નાટકનાં ગાયનો.

રચાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

શ્રી આર્યોદય નાટક મંડળી.

(માલીક.)

આવૃતિ ૧ લી.

શ્રી "ગણેશ" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં : શા હીરલાલ ... લાલે
છાપી. ઠે. જુમામસીદ સામે ...

સંવત ૧૯૭૮ સને ૧૯૨૨

કીંમત ૦-૪-૦ આના.

એક હી, ટેક નાટકના પાત્રો.

પુરૂષ પાત્રો.

સુરેશચંદ્ર—મણીપુરના શ્રીમંતનો ક પુત્ર.

ચંદ્રકાન્ત—રત્નપુર ા જાગીરદાર.

ઓફીસર મોહનચંદ્ર } સુરેશચંદ્રનો જ્ઞાતિબંધુ પોલિસ અમલદાર.

દેવીદાસ—સુરેશચંદ્રનો પ્રાઇવેટ સેક્રેટરી.

ચંપક—દેવીદાસનો લઘુ બંધુ.

કલ્યાણજી—રત્નપુર પાસેના ગામડાનો ખંડીયો ઠાકોર

નવાબ—મેશાણાબાદનો

સ્ત્રી પાત્રો.

શુશિલા—ઓફીસરની છોકરી સુરેશની માશુક, ભવિષ્યમાં પત્નિ.

કમળા—ચંદ્રકાન્તની પત્નિ, પાછળથી સુરેશચંદ્રના પ્રેમમાં ફસાયેલું પ્રેમી પંખી.

સરલા—દેવીદાસની ગૃહદેવી.

કાન્તાકુમારિ—કલ્યાણજીની લાડવાઈ છોકરી ચંપકની બુલબુલ.

તે સિવાય જડજ, બેરીસ્ટર, જુગારી, સિપાઇઓ, દાસ, દાસીઓ નાયકાઓ વિગેરે વિગેરે—

એકહી-ટેક નાટકનો ટુંકસાર.

નાટકની અલ્પ રૂપરેખા.

મણીપુરના રહીશ શ્રીમંત શેઠ મનહરચંદ્ર જે પોતાના પુત્ર સુરેશચંદ્ર માટે પોતાના મરણ બાદ બહુ ભારે મીલકત મૂકી ગએલા છે. પરંતુ મનહરચંદ્રના મરણ સમયે સુરેશચંદ્રની નાની ઉમર હોવાથી તે મીલકત ઉપર ત્રષ્ટી નિમેલા છે હવે તે સમયને તજી આપણો પ્રારંભ—સુરેશચંદ્ર પુખ્ત ઉમ્મરમાં આવવાથી ત્રષ્ટીઓએ આજેજ એના બાપની મીલકત સુરેશચંદ્રના હાથમાં સોંપી છે તેમજ મીલકત મળવાના આનંદમય દીવસને લીધે પોતાના મસ્કાબાજ મીત્રોની સંગાથમાં શ્રીમંત પુત્ર સુરેશચંદ્રે ટિ-પાર્ટિના વહેવારથીજ આ પ્રયોગને શરૂ કરેલો છે. અસ્તુ.

નાન્દી.

સુત્રધાર અને બાળાઓ વચ્ચે નાટય સબંધી વસ્તુ સુચન.

અંક ૧ લો.

પ્રવેશ ૧ લો. સ્થળ-સુરેશચંદ્રનું દીવાનખાનું.

સુરેશચંદ્રને આજે તેના બાપની મીલકતનો વારસો મળવાથી આમંત્રણ કરેલા પોતાના મસ્કાબાજ મીત્રોના સોબતમાં મદિરા પાન અને નાચ રંગમાં ગુંથાવું. સુધારાના શિખરપર ચડેલા મી. દેવીદાસ ને સુધારાનો ઓર્ડર તેમજ જુગારી પાર્ટીના અગ્રેસર અને મી. દેવીદાસની આ નવા પતંગીયાને પોતાની પ્રપંચરૂપી જાળ જે જુગારમાં ફસાવવા સંબંધી મસલત જેમાં દેવીદાસે પોતાની મહેનતના

બદલામાં દલાલીની માગણી કરવી, તેમજ બન્નેનું અરસ પરસર ફોલ કરાર સાથે પ્રોમેસ.

પ્ર. ૨ જો. સ્થળ–મી. દેવીદાસનું ઘર.

દેવીદાસના ભાઈ ચંપકને ફેશનના ચેપી રોગની વ્યાધિ. દેવીદાસનું આગમન બંન્ને ભાઇની ફેશનના સુધારા સંબંધી રકઝક, તેમજ દેવીદાસે સુંધારાનું પુછડું હાથ પકડવાથી તેના સુધારા સંબંધી એવકુફ વિચારો. ત્યાં તેની પત્નિ સરલાનું આગમન તેને દેવીદાસે ફેન્સી ડ્રેસ પહેરવા ફરમાવવું તેમાં પ્રથમ સરલાની નારાજી. પરંતુ પાછળથી પતિની આજ્ઞાને માન આપી કબુલ થવું, જેથી બંન્નેની ખુશાલી સાથે ડેન્સ.

પ્ર. ૩ જો. સ્થળ–ઓફીસરનો ખાનગી આવાસ.

સુંશિલાનો પોતાની સખીની સંગાથમાં સતિત્વ પ્રભાવ સંબંધી હાસ્ય વિનોદ. ત્યાં સુરેશચંદ્રનો લખેલો પત્ર દેવીદાસે લાવી સુશિલાને આપવો, સુશિલાનું અત્યાનંદ થવું. સુરેશચંદ્રનું આવવું અને બંન્નેનો નિર્દોષ પ્રેમી હાસ્ય વિનોદ

પ્ર. ૪ થો સ્થળ–જુગારખાનું.

દેવીદાસે અને જુગારી ટોળાના અગ્રેસરે કરેલી મસલતને આજે અમલમાં મુકવા સારૂ સ્વાર્થી દેવીદાસે પોતાના મીત્ર સુરેશચંદ્રને આજે જુગાર ખાનામાં દાખલ કરેલો છે એ જોઈ દેવીદાસ પ્રત્યે જુગારના ખેલવા સંબધી સુરેશચંદ્રની આનાકાની. પરંતુ મદિરાના એકજ ડ્રામ સાથે સર્વ ગુણુનો નાશ થતાં સુરેશચંદ્રની જુગારમાં હાર. હાર્યા જુગારીનો દીન હેવાલ તેમજ હાર્યો જુગારી બમણું રમે. એ કહેવતને અનુસરી સુરેશચંદ્રનું એક પછી એક દાવમાં મહેલ

મીલકત વીગેરે મુકી કંગાલ સ્તિથિમાં આવી જવું છેવટે સુરેશચંદ્રે છેલ્લા એક દાવ માટે મીત્રોની પાસે માગણી કરવી તેમાં સ્વાર્થી મીત્રોનો સુરેશચંદ્ર પ્રત્યે ઇનકાર અને તીરસ્કાર ભરી લાગણી. સુરેશચંદ્રનું ક્રોધાયુક્ત બની તકરાર કરવા તતપર થવું તેમજ અરસ પરસમાં મામલો વધી પડવાથી સુરેશચંદ્રના હાથે એક ખુન થવું. દરેકનું પલાયન થવું પોલીસનું આવવું અને દેવીદાસનું સપડાવું.

પ્ર. ૫ સ્થળ—પ્રાઇવેટ દીવાનખાનું.

મસ્કાબાજ મીત્રોની સોબતમાં શ્રીમંત પુત્ર સુરેશચંદ્ર પોતાની સર્વે માલ મીલકત જુગારમાં હારી ગઓલો છે તે સંબંધી પશ્ચાતાપ તેમંજ ખુન કરેલા સુરેશચંદ્ર ઉપરનો સમન લેઈ પોલીસ અમલદારનું આવવું અને સુરેશચંદ્રની સહી લેઇ ચાલ્યા જવું તેમજ અશાન્તિના વમળરૂપી મોઝામાં તણાતા સુરેશચંદ્રની શાન્તિનો ભંગ થવાથી આપઘાત કરવાના દ્રઢ નિશ્ચયથી જંગલમાં પ્રયાણ થવું.

પ્ર. ૬ સ્થળ—ઓરીસરનું મકાન.

મૃત્યુના દ્રઢ નિશ્ચયપર આવેલા સુરેશચંદ્રને તેની પત્નિ સુશિલાનો મેળાપ, સ્નેહી દંપતિનો સ્નેહી ભર્યો સત્કાર ત્યાં સુરેશચંદ્રની તપાસ માટે પોલીસ અમલદારનું આવવું અને સુશિલા પાસે આરોપી સુરેશચંદ્રની માગણી સુશિલાની પોતાના પતિ પ્રત્યે સત્ય લાગણી. દર્શાવી અમલદાર પર ગુસ્સે થવું જેથી અમલદારે જડતીનો ઓર્ડર મેળવવા ચાલ્યા જવું સુશિલાએ સુરેશચંદ્રને પરદેશમાં જવા સંબંધી સુચન કરવું. પોલીસ સાથે અમલદારનું આવવું. સુરેશચંદ્રનું નાસી છુટવું તેમજ સુશિલાએ તે સર્વેને દીવોલવરના બહાનાથી અટકાવવા!

પ્ર. ૭ સ્થળ-દેવીદાસનું ઘર.

સુધારાના શીખરપર ચડેલી સરલાનું પોતાના યોવન વિકારમાં મલકાતાં મલકાતાં આગમન કેદખાનામાંથી છુટેલ દેવીદાસનું પધારવું બંન્ને બાઇની દીલગીરી સાથે જેલ જાત્રાનું વર્ણન. ફેશનનો પ્રભાવ છેવટે દેવીદાસે ફેશનપર અાભાવ લાવી પરદેશ જવાનો ઠરાવ.

પ્ર. ૮ સ્થળ-દરીઆ કીનારો (બંદર.)

ન્હાસી છુટેલા સુરેશચંદ્રને સુશિલાએ સ્ટીમરમાં એસાડી પાછું વળવું. ત્યાં પોલીસ એ.ફીસરે આવી આરોપી સુરેશચંદ્રની તપાસ કરવા સ્ટીમરને રોકાવવી જેથી સુરેશચંદ્રનું ગભરાઇ દરિયામાં પડવું. તેનાપર ચંદ્રકાન્તની દ્રષ્ટી પડવાથી દરિયાઇ શીકાર ના થવા દેતાં સુરેશચંદ્રનો જાગીરદાર ચંદ્રકાન્તના હસ્તથી બચાવ થવો.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧. સ્થળ રસ્તો.

ન્હાસી ગએલા સુરેશદ્રની પાછળ તપાસને માટે નીકળેલું વૉરંટ લેઇ પોલીસ ઑફીસરનું આવવું ત્યાં એક છુપી પોલીસના માણસે આવી, સુરેશચંદ્ર સંબંધી ભાળ આપવી.

પ્રવેશ ૨. સ્થળ બગીચો.

જાગીરદાર ચંદ્રકાન્તની પત્નિ કમળાનો પોતાની સખીઓના સંગાથમાં સૃંગાર સંબંધી હાસ્ય વિનોદ, તેમજ કમળાના સોન્દર્ય સબંધી સખીઓની અરસપરસ પ્રેમભરી મીઠી મશ્કરી, ચંદ્રકાન્તનું આગમન પતિ દંપતીની સુરેશચંદ્ર સબંધી ચેષ્ટા સુરેશચંદ્રે પોતાનો

ગુન્હો છુપાવવો. કમળાનું સુરેશચંદ્ર પર આશક થવું, તેમજ ઓફીસરનું સુરેશચંદ્રને પકડવા આવવું તેની પાસે ચંદ્રકાન્તે સુરેશચંદ્રને માફી અપાવવી.

પ્રવેશ ૩. સ્થળ. હોટલ.

મુફલીસ હાલતમાં આવી ગએલા દેવીદાસના કુટુંબને હવે કોની નોકરી કરવી તે સબંધના ઉભરા કાઢતાં ચંપકનું દેવીદાસનું પોતાના કુટુંબ સહીત આગમન છેવટે નાટકની નોકરી પસંદ કરી નાટકમાં રહેલ ચંપકે તથા દેવીદાસે હોટલમાં ભાષણો ગોખવા. તે શબ્દ હોટલવાળાના કાને પડતાજ નાટકમાં એક્ટર બનેલા દેવીદાસ તથા ચંપકને મેસાણા બાદના નવાબનું કુટુંબ સમજી તાબડતોબ કલ્યાણજી ઠાકોરને ખબર મોકલવી કલ્યાણજી ઠાકોરનું સ્વારી સંગાથે આવી પહોંચવું અને દેવીદાસના કુટુંબને નવાબી કુટુંબ સમજી ઘસડી લેઇ જવું.

પ્રવેશ ૪. સ્થળ. ચંદ્રકાન્તનો ખાનગી આવાસ.

સુરેશચંદ્રના પ્રેમમાં લુબ્ધ બનેલી કમળાના હ્રદય ઉદ્ગાર સુરેશચંદ્રનું આવવું. બંન્નેની મૈત્રી, અને કમળાનો સુરેશચંદ્ર પ્રત્યે પ્રેમાલાપ, તેમજ સુરેશચંદ્રેનું પણ કમળાના સૌન્દર્યમાં મુગ્ધ બની, મીત્ર પત્નિના પ્રેમમાં લુબ્ધ થવું.

પ્રવેશ ૫. સ્થળ—રસ્તો—સુરેશચંદ્રનો પ્રેમી પત્ર સુશિલાને મળવાથી પતિ વિરહમાં ઘેલી બનેલી ભામાનું સુરેશચંદ્રને મળવા આગમન. પરંતુ સુરેશચંદ્રે કમળાના પ્રેમમાં લુબ્ધ બની સુશિલાનો ઇનકાર કરવો સુશિલાનું બાહોશ થવું. તેને સુરેચચંદ્રે સુદ્ધીમાં લાવવી. સુદ્ધીમાં આવતા બંન્નેના પ્રેમમય કટાક્ષોથી રકઝક દરમ્યાન કમળાનો લખેલો પત્ર નોકરને લેઈ આવતો જોઈ નોકરના હાથમાંથી સુશિલાએ પત્ર છીનવી

લેઇ સર્વત્ર બીનાથી માહીતગાર થવું તેમ તેજ પત્રથી સુરેશચંદ્ર પ્રત્યે સુશિલાએ પોતાના વેરનો બદલો લેવાનો નિશ્ચય કરી ચાલ્યા જવું, સુરેશચંદ્રનો ગભરાટ તેને કમળાએ આવી આશ્વાસન આપવું.

પ્રવેશ ૬. સ્થળ. ચંદ્રકાન્તનો હૉલ—સ્ત્રી જાતની પ્રશંસા કરતો ચંદ્રકાન્ત નજરે પડેછે. ત્યાં એકાએક સુશિલાએ આવી કમળાએ સુરેશચંદ્રનો પત્ર ચંદ્રકાન્તને આપી પાપીઓના પાપને પ્રકાશમાં લાવવું તે વાંચી ચંદ્રકાન્તનું અતિ ક્રોધાયુક્ત બની ભીષ્મપ્રતિજ્ઞા સાથે એકહી ટેક

પ્રવેશ ૭. સ્થળ. કલ્યાણજી ઠાકોરનો મહેલ.

નકલી નવાબના કુટુંબને ઘસડી લાવેલ, કલ્યાણજી ઠાકોર ચંપકને સાચો શાહજાદો સમજી પોતાના વળમાં લેવા સુચવે છે.

બાદ ચંપક અને કાન્તાનો અરસપરસ નિર્દોષ પ્રેમી સૃંગાર.

પ્રવેશ ૮. સ્થળ. કલ્યાણજી ઠાકોરની કચેરી.

જુના મીત્રો નવા લીબ્બાસમાં અક્કલહીણુ ઇન્સાફ બાદ કાન્તા તથા ચંપકનો હસ્તમેળાપ.

પ્રવેશ ૯. સ્થળ. ચંદ્રકાન્તનો ખાનગી હૉલ.

સંસારથી વિતરાગ બનેલો ચંદ્રકાન્ત આજે પોતાના મીત્ર મોહનચંદ્ર પાસે પોતાને ઝેર આપવાની વાત જાહેરમાં લાવે છે. અને કુદરતના ખેલ આડે નહિ આવતા "એક હી ટેક" સાથે મરવું એવું પોતાના મીત્રને જણાવે છે. ત્યાર બાદ પોતાના પતીના મરણની સહજોતી કમળાનો સુરેશચંદ્ર સાથે પ્રવેશ અને પોતાના પતી ક્યારે મરશે તે સબંધી વિટમણા.

પ્રવેશ ૧૦. સ્થળ. ચંદ્રકાન્તની બિમારીનો પલંગ.

આજે મરવા આડા ફક્ત બેજ દીવસ બાકી હોવાથી ચંદ્રકા

ત્તાના દીલ વિષે અફસોસ, અને સુરેશચંદ્ર તથા કમળાને બોલાવી કટાક્ષમાં તારીફ કરી, દવા માગતા ઝેરના નાખવા દેવા. કાળજી પૂર્વક ચંદ્રકાન્તે કમળાનો હાથ પકડી આજ સુધી મુંગેમ્હોંડે ઝેર પીધું છે. તે જાહેરમાં લાવવું. પોગળ ખુલ્લુ થયું એમ સમજી સુરેશચંદ્ર, ચંદ્રકાન્તને મારવા ધસેછે. પરંતુ ચંદ્રકાન્તની રીવોલવરથી બંનેનું ગભરાવું તેમજ બંનેના પ્રત્યે તીરસ્કાર ભરી લાગણી ચંદ્રકાન્તના અતિ તીરસ્કારરૂપી ધક્કા વાગવાથી બંનેનો પશ્ચાતાપ તેમજ પ્રેમી જોડાનું ભંગાણુ અને સુધરવા સબંધી વિચાર છેવટે પોલીસ ઓફીસરની સમક્ષ ચંદ્રકાન્તે આપઘાત કરી મૃત્યુને શરણ થવું.

અંક ૩ જો.

પ્રવેશ ૧ લો. સ્થળ. રસ્તો.

સુરેશચંદ્રે સુશિલાના પ્રેમનો ઇનકાર કરેલો હોવાથી, પ્રેમનો કારી-ઘા-વાગેલો તેના સબંધમાં સુરેશચંદ્ર સબંધી તર્ક વિતર્કો કરતા આવવું. સુરેશચંદ્રનો મેળાપ તેમજ ચંદ્રકાન્તના મરણ બાદ કમળાનું ખુન કરી મીલકત પચાવવા સબંધી વિચાર તેને સુશિલાનો સદ્બોધ પરંતુ પથ્થર ઉપર પાણી અને સુરેશચંદ્રનું ચાલ્યા જવું.

પ્રવેશ ૨. સ્થળ. મહેલ. (કલ્યાણજી ઠાકોરનો).

જે સરલાને માટે મજનું બન્યોછે. તો ના ઇલાજે સરલાના પંઝામાં ઠાકોરની કમબખ્તી.

પ્રવેશ ૩. સ્થળ. કમળાનું મત્યુ સ્થાન.

કમળાનું ખુન કરતા અટકાવવાના હેતુથી, સુશિલાએ અગાઉથી પોલીસ ઓફીસરને ખબર આપેલી છે. પરંતુ સુરેશચંદ્રનું નહિ

આવવાથી પોલીસ ઓફીસરનું તપાસમાં બહાર નીકળી જવું. પાછળથી સુરેશચંદ્રે આવી કમળાનું ખુન કરી, પોતાની હાથે પોલીસને સ્વાધીન થવું.

પ્રવેશ ૪. સ્થળ. કલ્યાણજી ઠાકોરનો મહેલ.

આજે ઓચીંતા સાચા નવાબનું આવવું. જેથી નકલી બનેલા નવાબને જોઈ સાચા નવાબની રમખાણ—દેવીદાસની મ્હોકાણ ખુલ્લુ. ગ્રોગ્રામ સર્વેનો યોગ્ય ન્યાય થાય છે. તેમ કોમીક પણ અહિંઆજ સમાપ્ત છે.

પ્રવેશ ૫. સ્થળ. કિલ્લા બહાર ફાંસી.

કમળાના ખુનનો આરોપી, જે સુરેશચંદ્ર તેને આજે ફાંસીની સજાનું ફરમાન થએલું છે. તેથી સુશિલા પ્રત્યે પોતાના પાપનો પશ્ચાતાપ, તેમજ સુશિલાએ પણ પોતાના પ્રેમીને અમૃત સીંચનથી આશ્વાસન, છેવટે સુરેશચંદ્રને ફાંસી. તેમજ સુશિલાનો પોતાના પતિ પાછળ આપઘાત, અને ચંદ્રકાન્તે રાખેલી એક હી ટેકનું સંપૂર્ણ થવું.

છપ્પો.

એક મેરા મોત તો, ઈનપેં સીતમ હર, એક હય,
દુનિયા દેખો કે નામ ઇસકા, એક હી ટેક હય.

ઈતિ–સુભ:–

એક હી ટેક.

૧૦૦૬૦

નાટકનાં ગાયનો.

મંગલાચરણ.

બાળાઓ— ગાયન ૧.

સ્નેહે બિનંતિયે, શાન્તિ દાતા દેવી શારદા,
ટાળો કુબુદ્ધિ અર્પો શાન્તતા સદા;
મયુર વાહીની માત હે મહ માયા....................સ્નેહે૦
શરન પાલ હે દયાલ, અચલ કૃપાધારના,
છેદો અશાન્તિ અર્પો શાન્તિ શાન્તતા પસારના.......સ્નેહે૦

બાળાઓ— ગાયન ૨.

ગૃહ નિતિકા પંથ, કરો ન્યારા કુચ્છંદ, કરો સફલ
જીવન રસિક સજન...એ...એ...એ
સુનિતિ રાખો સદાહી, કુનિતિ કાટો સદાહી;
નિજ હિત જો ચહો.........ગૃહી૦
ધન્ય ધન્ય રામરાજ, અનુકુલ સબ આજ;
સ્નેહસે વિદ્યાકો પુરણ પસારીએ....
વિદ્યા વિશેષ પામો, કુધારો વામો, નિતિકા મુલ;
ભરતખંડ માહી જામો..............
સત્ય સુધારા સુધાસે ઉત્તમ યે બાત હય,
સાચી શીખ શુભ જો ચહો...ગૃહી૦

સુરેશચંદ્ર— ગાયન ૩.

હય આજ કાલ દુનિયામે, પૈસે વાલેકી બહાર.
રૂપેયા નહિ હય જીસ પાસ, વો ગિનાય હય ગ્વાર;
જરકા હય સબ સંસાર, સબ જરકે તાબેદાર.
ખુશામત કરતે, સલામ ભરતે, હરરોજ આવે હજાર;
ગાવે જરકે સબહી ગાન, હય વિત્ મહા વિદ્વાન......ખુશા૰

કંચનીઓ— ગાયન ૪.

કાહેકે ડાલે રંગ શ્યામરે, સુન બંસી વાલે;
મુખસે ન બોલ કાના (૨)
ચલાજારે ઢીટ કનાઇ, રંગ ડાલ ચોલી ભિંજાઈ
બારા જોરી બાર બારકી, ખરે ભોલે બાલે હો;
સુખ ધામરે, સુન બંસી વાલે....................મુખસે૰

ગાયન ૫.

દેવીદાસ—કમ હીયર સેન્ડો માય, વાઈફ ધી બેસ્ટ
સેકન્ડ સેકન્ડ ઇઝ બેસ્ટ.........વન.........કમ.

ચંપક— કાલી લેડી સાથ કયસે દીપે બાઇ વાહ વાહ,

સરલા— કયા ધુમ મચાયેહો, યા પીકે આયે હેય;
કીસને બહકાયે હય.

દેવીદાસ—પ્લીજ સાઇલન્સ યુ ગોન ગોન................કમ૰

સુશીલા— ગાયન ૬.

રજની કી રીતી પ્રીતકો ધરકે ચિતસે સુન તુ બહેની,
કોમલ સ્વરકે કુમ કુમ અક્ષત અર્પન સ્નેહસે કરીયે;
નાથ સ્વર્ગ કે સાથ સમજકે, ચરનોમે મસ્તક ધરીયે....રજની૰

મર્યાદાકી માલકો ધરકે, પ્રીતમ પુજા કરીયે;
સહ્વર્તનકે શબ્દસે બ્હેની, આરતીકા ઉચરીએ.........રજની૦
શિયલ સ્તોત્રકે નાદસે ધીર, સ્વામી પ્રભુ આરાધો.
ભવ સાગરસે પાર ઉતરને, સ્વામીકી સેવા સાધો.......રજની૦

ગાયન ૭.

સુશીલા—વાહ વાહરે દીલ ધરકે,
દીલ હરનારે નટખટ પુરે આપહો.
સુરેશચંદ્ર—વાહ વાહ હય કયા, મધુર બચનયે તિહારે,
સુશીલા—નટખટ પુરે આપ હો મીઠીબાની.
સુરેશચંદ્ર—વાહ વાહ શાની,
સુશીલા—નટખટ પુરે આપ હો,
જાનુ પ્યારે પુરે કપટી તુમ હો.
સુરેશચંદ્ર—રોકો પ્યારી કટાક્ષોકે બચનકો,
સુશીલા—નટખટ પુરે આપ હો;
જાઓ જાઓ ધુતારે.
સુરેશચંદ્ર—હમતો હમ તુમસે હારે,
સુશીલા—ક્ષમા નહિ હોગી.
સુરેશચંદ્ર—પ્યારી કાહે તુ કલપાય,
સુશીલા—એસા જોડોજી.
સુરેશચંદ્ર—સ્નેહે જોડોજી.
સુશીલા—નટ ખટ પુરે આપ હો...............વાહ વાહરે૦

કંપનીઓ— ગાયન ૮.

મીઠી લહેરે, (૨) જોબન સરવર ઝુલકાય,

મેરા મન હુયે અતી હરખાય. મીઠી૦
ઇમરત રસ છલકાય, અધરસે ઇમરત રસ છલકાય મીઠી૦
મેરા જોબન ઝોલે ખાય, મીઠી૦
ભવરા ફુલીપે જાય;
હીરથીરકે રસ લેના ચ્હાય. (૨)
લુટો લુટો જોબન જાય. મીઠી૦

સુશીલા— ગાયન ૯.

લગન લાલને લગાઈ, મદન જોત હય જગાઈ;
વિરહ બાંસુરી બજાઇ કાન્ત કારમી (૨)
નૈન બાન મારકે દીલ હૈ ડુલાયા,
ચંચલ યે ચિત પ્રેમ ઝુલે ઝુલાયા... લગન૦
જીગરમે લગા હય મદન ઘાવકારી,
પ્યારી પિયુશ વિલાસી વિહારી... લગન૦

સરલા— ગાયન ૧૦

મુજકો ફેશનસે હય પ્યાર, મેરે મનકો કોઈ મનાવો;
સ્વામી ગયે કેદ મે હાય,
મેરી રૈન બીતી નવ જાય,
મેરે દીલકો ચૈન ન આય કોઈ પિયાકો લાકે મિલાદો. મુજકો૦
બોલે પનમે ભુલે ભરથાર;
ખાઈ જુગારમે હય હાર.
કોઇ યુક્તિ લડાવું હજાર;
અબતો છોડાવું મય દીલદાર... મુજકો૦

ગાયન ૧૧.

સરલા— ચલો ચલોજી દાશરામ, જાયેં વહાંસે દુજે ગાંવ;
હોગે સબ પુરે કામ... ચલો૦
દેવીદાસ—શેઠ સુમતી કે પાપ લગે મુજે મેરે બાપ,
સહા જેલકાબી તાપ,
સબ— અબચલો;
દેવીદાસ— અબ જાયેં દુજે ગાંવ કરેં હોટલ મુકામ.
ચંપક— મેરે બડે ભાઇ કરો પાન, બીડીકી દુકાન;
દેવીદાસ— મય બનુ શેઠ,
સરલા— ઔર મય બનુ શેઠાની.
દેવીદાસ— મય રાજા જંડા,
સરલા— ઔર મય તેજા રાની... ચલો૦

સુશીલા— ગાયન ૧૨.
બિપરિત વિશ્વકા બહેવાર,
અકલ રચના જગતકી હય; (૨)
ના પાયા કોઇ પાર... બિપરિત૦
દેખ દીપ પતંગ બલતા, મોહમે મરનાર;
નાદ કારન હીરન સહતા,
પારાધી તલવાર... બિપરિત૦
ભેદસે ભરપુર દુનિયા, રચી હય કીરતાર;
સત્યવાદી સીતમ સહેતે,
પાપીકે પોબાર... બિપરિત૦

સુશીલા— ગાયન ૧૩.

મેરા ફરજોરકે હય પ્રેમસે પિયુજી પ્રણામ.
હય પ્રેમસે પ્રણામ, મેરે અંતર આરામ;
અલબેલી કે આધાર, મેરે હીરદય કે હાર;
સિધાવો ભરથાર, કરે સહાય કિરતાર;
હીનભાગી રાધા કે, કોડીલે ઘનશ્યામ... મેરા૦

અંક ૨ જો.

સખીઓ— ગરબો ૧૪ જો.

કાન બજા કે શ્યામ બજા કે હે બોંસરીરે...
મોહે લીનો પ્યારી તનમન ડારે બાવરી બનાઈ... ટેક.
યે તોરી બાંસરીયા બાજે જાદુસા ડારે,
સુર મધુર જીયા, લોભાયે,
તન લુટેરે મન લુટેરે જાદુ ડારેરે નેનાં મારેરે...
છબીલો નંદજીકો લાલરે સખીયનકો રોકે બનમે
આલીરી બુરી વાકી ચાલ,
હાથ મરોરે ચુરીયા તોરે, ડારકે મટકી ફોર,
મોરારી, બિહારી, ખેલારી, સેનારી, મેં હારી, બેચારી, કુંવારી સદા,
યમુંના કે તીર, ભરનેકો નીર, પીનેકો ચીર,
આઇથી છેલાને સારા બરજોરી છીન લીનો, કાન બજાકે૦

સખીઓ (૪)— ગાયન ૧૫

વાહ કામનગારી વાહ, ગુમાની નારી
નાથકો નાચ નચાવો,
નાથકો નાચ નચાવો, નવલ નિત નાથકો નાચ૦

હય જોબન ખુબી ન્યારી. ક્યા મુખધારા અમૃતકી
છલકાએ હએ અય પ્યારી,
હય મન હરની, મૃગ નયની,

કમલાવતી—મિથ્યા હાંસી તું તજરી,
સખીઓ (૪)—શૃંગાર શરૂકો સજરી,
કમલાવતી—કરતી લવારી બંદ હો, હાંસી તુજ નાદાન,
તજદે ઠઠ્ઠા તોફાન.
સખીઓ (૪)—વારે-વા-ક્યા ભક્તાની, વારે-વા-સીતા શાની
ફલેગી આશા સબહી તેરી કામનગારી૦

ચંદ્રકાન્ત— સાખી ૧૬

પૃથ્વી વિષે પરમાર્થ કો ધરનાર પુરૂષ હોવેજો,
સતીયે ઓર સનમિત્રકે, શુભ ધર્મ મનમે ચાહોજો,
નિજ ધર્મ કો સંપૂર્ણ સમજો, સત્ય બાની ભાખેજો,
જબહી ટલે દુઃખ બ્રાન્તિ ઓર,
સુખ શાન્તિ કે ફલ ચાખેવો...

નિતિ ન્યાય ઉરધારો, સંસારી નરનારી;
કુનિતિ ટાલી. સુનિતિ ધારી; પાવો શાન્તિ સુખકારી
આત્મ બલ અધિક ઉપકાર, અંતર વિષે;
સુદ્રઢ અનુરાગ નિજ, ઇષ્ટ પ્રતિ પાલજો
પાર્થ પુરૂષાર્થ ધરી, આર્ત જન આર્ત હરી;
ખ મનમેં ઉતારો.......... નિતિ ન્યાય૦

કમલાવતી— ગાયન ૧૭.

પરદેશી મ્હેમાનને હરલીયા અંતર,
મેહતુ ચાતક હું મય ભાઇ;
મોહન મંત્ર વાજીંત્ર સમ સ્વર, ઉપર મયતો દીવાની ભઇ
વિલાસી બિદેશી પ્રવાસીકો દેખકે કામ બાનસે ઘાયલ ભઈ
ચંદ્ર બદનકે દર્શનસે કુમુદની પુરણુ વિકાસી રહી
બે દરદીશે નયન મીલે જબસે મોહ માયા સે ભઈ દરદી.
પરદેશી મહેમાન ને હરલીયા અંતર૦

કમલાવતી— ગાયન ૧૮.

પ્રિય પ્રિતમ, (૨) અંતરમે રહો સ્યામ,
સુન્દર મન હર લીના,
અલબેલીકો ઉરમે રખો રાજ પ્રિતમ બસ કર લીના

સુરેશચંદ્ર—રસભર બેલી, હો, અલબેલી આનંદ કેલી કીની આજ

કમલાવતી—સુન્દર મન હર લીના૦

અંતહમે હર પલ રહો રસીયા, સદા બસો હીરદયમે રાજ... પ્રી૦

કમલાવતી— ગાયન ૧૯.

પ્રેમકી કીમત (૨) કોઇ બીરલા જગમે જાને, (૨)
રસબસ હૃદયો (૨) ઉસે પ્રેમીઓ પીછાને (૨)
પ્રેમકે કારન જોગી હોતે, જોગી ભોગી બી બન જાતે;
પ્રેમ મારગમે ઠોકર ખાતે તોબી પ્રેમ મન આને... પ્રેમકી૦
કોઇ પ્રેમ કારન મરજાતે, કોઇ પ્રેમમે શ્રેષ્ટ કહાતે;
રાય રંક બી હય ગુન ગાતે, પ્રેમ સ્વર્ગ પ્રમાને... પ્રેમકી૦

સુશીલા— ગાયન ૨૦.

પિયુ તુમારે પાસહું આઇ, અબલા નહિ સંતાપો;
હય મહોબત તુમરી લાઇ, દાસી સરમકે સ્થાપો;
પડી પાસમે હું મય તુમારે રે....અજ્ઞાની૦
કયા બચ્ચન દીયા થા મુજકો, વો યાદ હૃદયમે લાવો... પિયુ૦

સુશિલા— ગાયન ૨૧

દીલકા આનાથ કે કાબુસે થા જાના દીલકા
અયસે જાનેસે તો બહેતર થા ન આના દીલકા
હમતો કહતે થે કે મહોબતકી બુરી હય રસ્મે
ખેલ સમજે થે મેરી જાન લગાના દીલકા
ઇસિ તરફ આ તેરે હાથોંકી બલાયે લેલું
કીસ સફાઇસે ઉડાયા હય નિશાના દીલકા. દીલકા૦

કમલાવતી— ગાયન ૨૨

ખેલો રંગમે રસીયા, સુમતિ મેરે ઉર બસહો,
ખેલો રંગમે રસીયા.

સુરેશચંદ્ર—શાણી સલુણી સ્નેહ બંધનસે મુજે જકડા તુને,
પ્રેમ મદિરા દેકે દિવાના બનાયા હય મુજે,

કમલાવતી—સુન્દર સુરત દેખી હય, જબસે મોહ મન ઉપજ્યા મેરે,
સયરે ચમન હીલમીલ કર જાયે,

સુરેશચંદ્ર—મોજ જો, હો, મનમે વો ઉડાયે,

કમલાવતી—નાથકો માર કે ચિન્તા મીટાયે...રંગમે રસીયા ખેલો.

કાન્તા— ગાયન ૨૩

અજી વાહ આ આ મે મદભરી બાલા, યોવનકી જ્વાલા,
મય જલતી દેખકે શાહજાદે કો,
મન મેરા લલચાય રહા હય, શાહજાદી બનનેકો
રાજ કુંવરસે બ્યાહ હું તો ફીર, લાખો દબાએ ચરનકો.
આપ પતિ મહેસાના બાદકે, છેલ છબીલે મનમે બસેહો
પ્યારે લગે નયનકો—અજી વાહમે૦

ચંપક— ગાયન ૨૪

હાંહાંરે મેરી મયના મધુરી બોલો બોલો.
હાંહાંરે તુમરો ઘુંઘટકો પડદો ખોલો.

કાન્તા—હટો જાવો, હટો, હદ છોડ ક્યા હસો,
મોરી બૈયાં મરોરોના—છોડો— હાંહાંરે મેરી૦

ચંપક—નયનકે તુમને લગાકે બાન, ઘાયલ કરકે ભુલાયા ભાન

કમલા—આવોજી આવોજી ગલે લગાઓજી
જોબનકા રસ લુટો...

ચંપક—હાંહાંરે મેરી મયના૦

દાસીઓ— ગાયન ૨૫

મુબારક બાદી ગાયે શાદીકી સબ મીલકર બાલા,

ચંપક—કૃષ્ન ઓર કુબજાકી હય જોડયે—લલના ઓર લાલા.

સરલા, દેવીદાસ, ચંપક— રક્ષા તુ કરના મેયો કાલકા, યા અલ્લા તાલા,

કલ્યાણ— કુલ્હા પાયા મયને હોટલસે વા, વાજી–વા, વા,

દેવીદાસ— } ઇસકો શાદી યાકે ચેલમ કહે ગોટાલા ઝાલા...મુબારક૰
ચંપક—

ચંદ્રકાન્ત— ગાયન ૨૬.

કરૂં મુજ બૈરીકી બસુલાત, ઝટપટ વિશ્વમે બિખ્યાત;
પ્રગટ કરૂં ગુપ્ત સબહી બાત, જબહી મુજકો હોગા આરામ. કરૂં૰
ઉરમે ભડકતી આગહાં (૨) આંખો મે રક્તકા બાગ
શિક્ષા દે કે કરૂં ઝટ શાન્ત હાં (૨) તો મય ખરા ચંદ્રકાન્ત
નહિ તો ધિઃક મુજ પિતુ માત......... કરૂ૰

ચંદ્રકાન્ત— ગાયન ૨૭.

(સાખી.)

નારી પ્યારી નવ ગીનો, નારી નરકકી ખાન;
નારીકે વિશ્વાસસે, નિશ્ચય ખોએગે પ્રાન;
નારી નાગની કુલ કાપની નહિ અપની હોગી સર્પની
નારી નાગની—ટેક.
નરકો નચાવે ભારી, નયન કી કટારી મારી;
આજ મેરી કલ તુમ્હારી, રમે ઝારી ન્યારી કુલટા;
કાઇસે રાખેના પ્યારી, ભુખી બાધીની......નારી૰

સુશીલા— ગાયન ૨૮.

જગતમે ભક્ત ભયે નીરાધાર, પાપી પુજાયે બારહી બાર;
સુકૃતિકો ના કોઇ જાને બુરે કૃત્ય કોઇ સબ માને

પાપ કો, નેહસે પાલા, ધર્મકો નષ્ટ કર ડાલા
અધમકા અંત સુકાલા સત્યકા સદા બોલ બાલા

સુરેશ— ગાયન ૨૯.

હુવા બદ નામ જંગમે તમામ દીલ ધરી હામ
કમલાવતીકી જાકે કામ કરૂં તમામ

સુશીલા—પાપી બીચાર મન ધર પ્રભુ ડર કર હાથે સે તું
અપને કાહે હોતા હયે યું ખ્વારો જાર

સુરેશ—હુવા બદ નામ

સુશીલો— ક્ષણીક સુખો કે કારને તું કાહે અયસે કામ કરે

સુરેશ—સુખ ભોગકે કારને નર કયેસે કયેસે દુઃખ સહે

સુશીલા—પાપી બીચાર મન ધર પ્રભુ ડર....હુવા બદનામ

ગાયન ૩૦.

કલ્યાણજી—આવો આવો અલબેલી પ્યારી નાર
દુલ્હે ડાકોરકો બનાવો દીલદાર

સરલા— હટો જાવો શરમાવો નાહી હર બાર
કોઇ દેખ લે તો ફજેતી અપાર

કલ્યાણજી—આવો પ્યારી નહી કોઈ આવે

સરલા— કયા કરૂં મોહે શર્મ સતાવે.

કલ્યાણ— મય હું લાલા લહરી બર બહુ બ્યાહેંગેરે
ચહડકર હાથીકી-સ્વારી-વાહ પ્યારી વાહ

સરલા— બ્યાહે બીન ભી કરતા હએ-નટખટ ખોટી યે લવારી

કલ્યાણજી—વાહ પીયાદી વાહ ખાના હમ તુમ મીલકર ખાયે

જુલેમે તુમકો જુલાયે વાહ પીયારી વાહ

સરલા— ભયસાસુર હએ દેખો મેરે મુખડે પર મરજાવે.

કલ્યાણજી—તુમરે સાથ હી સાથ રહુંગા

સરલા— ક્યસે પલીત ચાલે કરે હંએ

કલ્યાણ— વાહ પીયારી વાહ,.. ......આવો આવો

ગાયન ૩૧.

કાન્તા—સઇયાં મોરી બઇયા તોરે ધરે ડારૂં, હૃદય પર ધારૂં

ચંપક—વાહ વાહ નવેલી નાર, તુમને હંએ ગેંદ

ચુરાઈ અંગીયાં કે બીચ છુપાઇ,

કાન્તા—ક્યસી હય એ ઢીટાઇરે—પીપરવા.

ચંપક—એક ગઈ દો પાઇરે, સુંદરવા

કાન્તા—ક્યસી હય એ ઢીટાઇરે,--પીપરવા.

ચંપક—વાહ વાહ નવેલી નાર--સઇયાં.

પ્રદર્શન.

નીચેના ઓપેરા જ્યાં કંપનીનો મુકામ હશે
ત્યાંથી મળી શકશે.

	રૂ. આ. પા.
એક ટી, ટેક	૦—૪—૦
શ્રવણ કુમાર	૦—૪—૦
ચરિત્ર કુમાર...	૦—૪—૦

માલીક,
શ્રી આર્યોદય નાટક મંડળી.